

Notulen werkbijeenkomst

Datum: 10 maart 2020

Locatie: DRU Cultuurfabriek te Ulft.

Beste genodigde,

Hierbij een samenvatting van de bijeenkomst die we als RES Achterhoek georganiseerd hebben op 10 maart 2020 in de DRU Cultuurfabriek te Ulft. In de bijlage vindt u de aanwezigen- en genodigdenlijst.

1. Plenaire presentatie

We startten de bijeenkomst met een plenaire voorstelronde. Daarna geeft de projectleider van de RES Achterhoek Frank Duenk een korte introductie op het proces van de RES. Hij vertelt wat er tot nu toe is uitgevoerd en waar we nu staan in het proces. Vervolgens geeft Rudy Brons, projectleider namens consortium HBO (HNS, BügelHajema, OverMorgen), een presentatie over de ontwikkelde denkrichtingen. Hij begeleidt de sessie van 10 maart inhoudelijk samen met Arjen Spijkerman en Liz van den Broek, beide van het consortium. De vertoonde presentatie op de bijeenkomst is te vinden in de bijlage.

De belangrijkste punten in de plenaire presentatie waren: De opgave van de RES, welke input is nu geleverd, ontwikkeling in de drie denkrichtingen en de meekoppelkansen. Deze drie denkrichtingen speelden tijdens de gehele bijeenkomst een centrale rol. Elke denkrichting is een wijze waarop we meer duurzame energie in de Achterhoek kunnen gaan opwekken de komende jaren. Uiteindelijk zal er waarschijnlijk een mix van deze drie denkrichtingen gekozen worden.

De drie denkrichtingen zijn als volgt samen te vatten:

- 1) **Inpassen:** Gebruik kleinschalig landschap op en nabij erf voor kleinschalige opwek, grootte: 1-2 ha en benoem specifieke meekoppelkansen;
- 2) **Aanpassen:** Gebruik beschikbare gronden nabij onderstations Liander, r= 5 km voor opwek op maat + combineer dit met grootschaliger opwek verder weg van het onderstation en benoem specifieke meekoppelkansen;
- 3) **Transformeren:** Gebiedsopgave: Zet in op gebruik grootschalige gebieden, verspreid in de regio, versterk deze met grootschalige opwek en stem meekoppelkansen af als onderdeel van een meer integrale gebiedsopgave.

2. Kleinere groepen

Na de plenaire presentatie van ongeveer een uur gingen we voor het schetsatelier uit elkaar in drie groepen. Het doel van het schetsatelier was: verdieping van de denkrichtingen en het inventariseren van zoekgebieden en meekoppelkansen. In de bijlage van de mail kunt u enkele sfeerfoto's vinden van onder andere deze schetsateliers. Daarop volgde een plenaire terugkoppeling van de opgehaalde resultaten en werd er een conclusie geformuleerd.

3. Conclusie

De conclusies van de dag waren als volgt:

Denkrichting kleinschalig landschap

Er kwamen enkele ideeën naar voren waar duurzame energie geproduceerd kan worden: Bijvoorbeeld geluidswallen, parkeerdaken, bedrijventerreinen, maatschappelijk vastgoed en zonneparken van maximaal twee hectare in kleine gebieden. Tevens is er een behoefte om de originele houtwallen en lanen terug te brengen. Dit kan de recreatieve functie van het gebied versterken. Toch is hier weinig financiële winst behalen. Het is moeilijk om aannames te maken rondom

vrijgekomen agrarische bebouwing. De meeste aanwezigen kunnen wel meekomen met het inpassen van kleinschalige zonnevelden. Qua draagvlak is dit ook goed. Liander heeft hier wel wat vraagtekens qua doorlooptijd en maatschappelijke kosten.

Kleinschalig op agrarisch erf/dak is goed, maar niet voldoende om de opgave te halen. Het net is hier ook niet op ingericht. Dit scenario is additioneel aan de grotere opgave. *“Denk bij kleinschalige opwekking niet alleen agrarisch maar ook aan daken van woningen, maatschappelijk vastgoed en boven parkeerterreinen”* wordt benoemd oor de zaal.

Kleinschalige zonnevelden kunnen goed ingepast worden in het kleinschalige landschap. Echter dit is (ook recreatief gezien) een waardevol landschap. Pas er daarom op dat er niet te veel kleinschalige zonneparken in dit landschap komen. Daardoor kan de kwaliteit van dit landschap hard achteruit gaan. Denk daarom aan een bepaalde afstand tussen zonneparken of een maximum toegestaan percentage kleine zonnevelden in dit landschap.

Denkrichting beschikbare gronden nabij onderstations van Liander.

Alle nieuwe energiebronnen bevinden zich buiten de cirkels van de onderstations van Liander. Er zijn veel koppelkansen te vinden met natuurontwikkeling, bijvoorbeeld 57% zonneveld en 43% natuurontwikkeling. Bepaalde gemeentes hebben windparken en andere niet. Er zijn vraagtekens bij hoe we de zoete en de zure appels kunnen verdelen over de gehele regio Achterhoek. Koppelen met kansen met bijvoorbeeld bedrijventerreinen. Deze denkrichting biedt kansen maar heeft ook zijn beperkingen als het aankomt op het maximale opwekkingspotentieel.

Denkrichting grootschalige gebieden

Er dient meer regie te komen op een integrale benadering, er is meer aan de hand dan de RES-opgave in de Achterhoek. Er dient beter afgewogen te worden wat de meekoppelkansen zijn, hier dient meer sturing aan gegeven te worden. Landgoederen werden genoemd als nieuwe energiegoederen in combinatie met het Gelders natuurnetwerk. Je kunt dit versterken door middel van zon & wind en natuurontwikkeling. Lichte voorkeur voor het concentreren van grootschalige opwek van energie in wat grotere energielandschappen. Dit genoot de voorkeur over een versplintering van het landschap. Tevens worden er koppelkansen gezien met het combineren van zonneparken en wind. Als wind er eenmaal is kunnen er gemakkelijker zonnevelden bijgeplaatst worden in verband met de vergunningen en de netaansluiting.

Einde van de bijeenkomst

Er zijn positieve geluiden in de zaal over de denkrichtingen en hoe we het beste hiervan deze willen combineren. De voorkeur uit de zaal is het samenvoegen van de drie denkrichtingen met de focus op de denkrichting ‘grootschalig landschap’. Daarna was er ruimte voor vragen en werd de bijeenkomst afgesloten onder het genot van een hapje en een drankje.

Vervolgstappen

Zoals u ongetwijfeld heeft gezien op het nieuws verspreid het coronavirus zich in een snel tempo door Nederland. Door deze huidige ontwikkelingen en de nieuwe richtlijnen van het RIVM hebben we helaas moeten besluiten om alle bijeenkomsten van de RES Achterhoek tot nader orde te annuleren. Oorspronkelijk stond er een vervolgbijsamenkomst gepland in april 2020. Of de komende bijeenkomst naar een later moment verplaatst gaat worden is op dit moment nog niet bekend. Dit is onder andere afhankelijk van de beslissingen van het Nationaal Programma RES, de ontwikkelingen van het coronavirus en de planning die hierop aangepast moet worden.

U krijgt zo snel mogelijk bericht over de verdere invulling van de RES Achterhoek en de manieren waarop u hierin kunt participeren. Mocht u vragen of opmerkingen hebben dan kunt u ons altijd bellen of mailen. Als u ondertussen nieuwe organisaties kent die het mogelijk interessant vinden om aan te sluiten bij dit participatietraject, schroom ons dan niet hiervan op de hoogte te stellen. Onze contactgegevens vind u in de mail waarin deze brief bijgevoegd is.

Groeten,

Namens het gehele kernteam van de RES Achterhoek,

Jeroen Hut

Bijlage 1: genodigdenlijst

- AGEM
 - Liander
 - Energiecoöperatie Zonneklaar Doetinchem
 - Energiecoöperatie Duurzaam Doetinchem
 - Energiecoöperatie Berkelland Energie
 - Windcoöperatie Berkelland
 - Energiecoöperatie Groenkracht Groenlo
 - Energiecoöperatie Bredevoort
 - Energiecoöperatie Zonkracht Hummelo
 - Energiecoöperatie Energiek Vorden
 - Energiecoöperatie Zonnig Zieuwent
 - Energiecoöperatie De Groene Draad
 - Energieke buurtschappen
 - Energiecoöperatie Duurzaam Beltrum
 - Energiecoöperatie Mariënveld Straalt
 - Energiecoöperatie Montferland
Energie neutraal
 - Energiecoöperatie Vragender Duurzaam
 - Energielokketten (uitwerken)
 - Energietafel Winterswijk
 - CLM Energiek Megchelen
 - Stichting Biomassa
-
- Erfgoedcentrum Achterhoek en Liemers
 - Gelders genootschap
 - Geldersch Landschap en Kastelen
 - Historische Vereniging Deutekom
 - Heerlijkheid Slangenburgh
 - Plattelandsraad Oudeijsselstreek
 - Landschapsbeheer Gelderland
 - Achterhoek Recreatie
 - Vereniging Nederlands Cultuurlandschap
 - HOEduurzaam
-
- Natuurmonumenten
 - Gelderse Natuur en Milieufederatie
 - Buur maakt natuur / IVN
 - Bomenstichting
 - KNNV Doetinchem
 - KNNV Oost achterhoek
-
- Staatsbosbeheer
 - Waterschap Rijn en IJssel
 - IVN afdeling Oost Achterhoek
 - Stichting Marke Vragenderveen
 - Stichting Mooi Groenlo
 - Groen Goed
 - IVN Oude IJsselstreek, Regiowerkgroep de Graafschap
 - IVN Oude IJsselstreek, Regiowerkgroep Montferland
 - IVN Oude IJsselstreek, Regiowerkgroep De Liemers
 - IVN Oude IJsselstreek, Regiowerkgroep Strang & Iessel
 - Stichting Waterstroom
-
- SIKa
 - IG&D
 - Industriekring Berkelland
 - Stichting Achterhoek Toerisme
 - IKGL
-
- Regisseur Mobiliteit (Achterhoek
Ambassadeurs)
 - Fietsersbond
-
- LTO
 - Gelders Agrarisch Jongeren Kontakt
 - Plattelands Jongeren Gelderland
 - Vereniging Archaisch landschap achterhoek
-
- Gemeente Aalten
 - Gemeente Berkelland
 - Gemeente Bronckhorst
 - Gemeente Doetinchem
 - Gemeente Montferland
 - Gemeente Oost Gelre
 - Gemeente Oude IJsselstreek
 - Gemeente Winterswijk

Bijlage 2: Aanwezigelijsten

- AGEM
- Liander
- Energiecoöperatie Montferland
- GNMF
- Gelders Genootschap
- Heerlijckheid Slangenburgh
- Landschapsbeheer Gelderland
- Plattelandsraad
- Rijkswaterstaat
- DOORadvies
- Natuurmonumenten
- Stichting Achterhoek weer Mooi
- Industriekring Berkelland
- LTO
- Student Wageningen University & Research
- Gemeente Aalten
- Gemeente Berkelland
- Gemeente Oost-Gelre
- Gemeente Oude IJsselstreek
- Gemeente Winterswijk
- Provincie Gelderland
- Waterschap Rijn en IJssel

Disclaimer: we hebben als kernteam een aantal afmeldingen ontvangen in verband met de groeiende zorg rondom het coronavirus. Mogelijk is dit voor meer organisaties een reden geweest om niet aanwezig te kunnen zijn op deze bijeenkomst van 10 maart.